

TRIBUNA

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 28.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 6 luni 10 cor.
pe 3 luni 5 cor.
pe o lună 2 cor.
N-ri de Duminică pe an 4 cor.
pentru România și străinătate pe an
40 franci.
Manuscrisurile nu se înjoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 28.

INSERTIUNILE:
de un rând garsonat: prima dată în
ziară; a doua oară 12 bani; a treia
oară 1 b. de fiecare publicație.
Atât abonamentele, cât și inserțiile
se plătesc în avans în Arad.
Telefon pentru oraș și comitate
Scrisori retracate nu se primesc.

Roadele pasivității.

A înșira roadele pasivității ar însemna să facem o listă întreagă nu numai a reșelilor ce am săvârșit, dar și despre așezările ce am dat în mâna adversarilor noștri politici.

Pasivitatea noastră i-a făcut pe guvernamentali să ajungă la mandate ieftine și sigure. Să ne uităm numai pe cartea electorală și rușinea trebuie să ne inunde fața; pe unde locuiesc Români, deputații aleși sunt aproape exclusiv Unguri guvernamentali; spre mai mare rușine, sunt și câți-va Români guvernamentali. . . Și nu vorbim de cercurile electorale ardelenne, unde censul reduce la proporțiuni ce te revoltă drepturile ce ar trebui să le aibă și Români, ci înțelegem indeosebi părțile ungurene, unde în trecut peste 25 mandate cădeau ca din cer în poala — guvernelor. Se da ordin fișpanilor să aleagă pe cutare, și se făcea întocmai. . . Tărâniștea noastră, care n'a înțeles nici odată rostul pasivității, se ducea la alegeri sub frunziș român, propagatori ai pasivității, erau luați în ris, erau mai presus de toate nesocotiți, pentru-că ei nici nu încercau nici nu putea să facă greutatea stăpânirii.

Cât de mult le-a venit la socoteală cohortelor șoviniste această politică a noastră numai acum se poate vedea: a fost adică destul să iasă svonul că Români se lasă de pasivitate, și presa maghiară strigă ca din gura șarpelui. . . Atât de mult se obișnuiseră guvernamentali cu starea comodă

de mai înainte încât au nerușinarea să se revolte aflând că voim să uzăm și noi de un drept constituțional pentru a ne întări neamul, ear nu tabera de mameluci.

Opoziția strigă tot așa.

Puteam astfel să zicem că este o — revoltă generală în sânul partidelor politice maghiare din cauză că Români se gândesc să dea și ei semne de viață: să candideze adică Români naționaliști.

«Budapesti Hirlap» dela 8 c. acuza pe Tisza că pactează cu — Valahii. O minciună stupidă asta, vorba e însă că acuzarea dovedește spiritul dominant între șovinisti, ear ar arunca cu pietrit pe guvernul maghiar dacă ar pacta cu Români fie chiar și numai pentru a-și întări propria poziție ear față de Români s'ar mărgini la simple — promisiuni ori la concesiuni cum este chestia cu Fondul Iancu. . .

«Egyetértés», tot dela 8 c. publică un manifest al lui «Országos magyar szövet-ség», reuniune pretinsă — culturală, dar care în fața svonului că «Valahii vor să pună și ei candidați naționali». Tine să avertizeze pe șovinisti să nu se lase de primejdii și s-o sfătuiască. Arhishopinistul president conte Eszterházy János, un smintit în toată regula, și demnul său secretar Dr. Jancsó Benedek conjură pe alegătorii unguri la următoarele:

1) În cercurile mixte, Ungurii să dea voturile lor aceluia dintre candidați, care are șanse mai multe de reușită: să se ridice peste considerațiile de partid și față de naționalistul român să nu fie decât candidatul maghiarimei aliate;

2) unde într'un cerc naționalist pășește un »nemaghiar cu sentimente patriotice« (adecă un *renegat!*), Ungurii să-l spriginească;

3) să nu spriginească însă pe vre-un nemaghiar care se dă cu Ungurii, numai acum, când candidează cu program »patriotic« numai pentru a se procopsi. . . Cu alte cuvinte: Ungurii să sprijinească numai pe *renegații vechi*, pe cei cari au dat probe multe despre prostituarea lor. . .

Câtă nerușinare! Par'că Români ar fi cei-ce vor să se pricopsească cersind voturile alegătorilor unguri, ear' nu candidații partidelor maghiare s'au ridicat cu ajutorul voturilor românești. . .

Dar' când și unde un naționalist român a solicitat votul vre-unui ungur.

Eată la ce aberațiuni au ajuns politicianii maghiari, eată cât curagiu au luat în urma pasivității Românilor

Să mergem însă mai departe și să dăm o probă despre dorul lor după »Români patriotici«. . . Ziarele maghiare dau adică drept eveniment politic încercarea unui oarecare Indre Laszlo din Cluj, care ci-că e pe cale de a forma un nou partid român, alcătuit din elemente »patriotice«, partid care să lupte împotriva »agitatorilor« și pentru apropierea Românilor de Ungurime. . . Numitul Indre László ar fi declarat că are speranța să adune în partid vre-o 30 Români cu trecere și va propune ca partidul acesta moderat să se alăture la partidul — guvernamental.

Încercarea aceasta — dacă s'ar face — nu este nouă, ci are de naș pe un bărbat mai cu trecere, mai cu poziție și mai cu

FRUMOASA OLIMPIA.

— Din viața lui Napoleon I. —

Trecu așa o oră.

Din apropiere se auzi sunet de corn puternic. Napoleon tresări din somn și se uită la ciac. Apoi luându-și mânușile, pălăria și cravașa o chemă pe d-na Varleine.

— Veni și nepoată-sa veni în salon.

— Zise ea mulțumesc pentru ospitalitate, doamnă împăratul amical — și ca amintire primeste această dar. Cu aceste vorbe dădu doamnei bătrâne un el mare de diamant, pe care-l scoase din deget. Așa se întoarse către Olimpia, care era peste măsă emoționată și-i zise.

— Ear d-ta scumpa mea copilă, dă-mi voie să te sărut și prim această să-ti mulțumesc pentru buchetul de flori ce mi-ai dat cu ocazia încoronării mele.

Cu acestea depu o sărutare părintească pe fruntea fetei și se dădu. Calul era legat de un om în grădina, îl dădu și încăleacănd se mai întoarse odată spre d-na și le salută, apoi dădu pînă la calului și se grăbi să ajungă compania de vânătoare.

Doamna bătrână petrecu pe Napoleon până în pragul ușei, și când se întoarse observă că Olimpia era palidă de emoție și că ea nu cadă se răzînd de cămin.

— E-ti e, copilă dragă? o întrebă cu neînștișare.

— Mă a făcut rău bunico dragă, dar că mi va face curind. . . dar și d-ta ești per și distrasă. . . și dacă nu mă înșel, plângi?

— Plâng — răspuse cu seriozitate bătrâna, dacă mă gândesc că cel ce ne-a părăsit acum a casa. . .

— De ce oare? Il amenință vr'o primejdie?

— Pe când dormea împăratul, își pusese brațul pe masa de lângă el și îi se putea vedea bine palma deschisă. Împinsă de curiozitate și de interesul ce-l port față de persoana lui, m'am apropiat încet de el și i-am cetit din palmă. Liniile, pe cari le-am observat, îi arată un viitor strălucit și minunat. Am văzut steaua pe muntele Apolo; care arată o ridicătură uimitoare. Liniia vieții e puternică și are direcție bună, dar se n-crucișează cu liniia lui saturn așa, că întretae acsa degetului mijlociu. . . Toate acestea, copila mea, îi prevestesc o mărire ne mai pomenită, pe care însă destinul o va săpa fără de veste.

— Ah! Bunico!

— Acest bărbat va muri ca martir! . . .

În momentul acesta se auzi din nou sunând și d-na Varleine se duse la geam să vadă pe noul venit.

— Ah! zise ea, Bressol vine după răspuns!

— Nu voi să-l văd, strigă Olimpia cu vehemență și indignare.

— Să-i spun așa? Olimpia gândește-te mai bine!

— Spune-i, că ofertul lui îți face mare cinste. . . că regret nespuse de mult. . . dar nu-l pot primi. . . că m'am hotărât să nu mă mărit nici odată!

Și pe când noul oaspe urca scara, Olimpia dispăru în odaia ei.

Trecură nouă ani. Sosi cea mai îngrozitoare zi a fatalității.

Imperiul se cutremură. . . ear împăratul se garbovi sub greutatea nenorocirilor. Vulturul rănit deja pe câmpul de zăpadă al Rusiei, la Waterloo căzu, rănit de moarte. . . Lupta a fost eroică, sângeroasă și neîndurată. . .

Spiritul de observație și geniul militar al lui Napoleon, n'a fost pus nici odată la o mai mare încercare ca acolo. De trei ori era aproape să câștige laurii învingerei: dar speranțele puse în dispozițiile ce luase și în știința lui strategică, tot de atâtea ori s'au sfărîmat de stâncele țării ale trădării și ale fatalității.

Era miezul nopții, când împăratul sosi în cortul numit. „La patru brațe“, în apropierea subburbiului.

A trimis în toate direcțiile soli și s'a retras într'o odaie, în care i-se așternuse un pat de campanie. Nu se culcă. . . Ședea, istovit de gânduri titanul invins; puterea lui dusă în vânt nimici-nicia hunurilor pământestii, una câte una îl treceau pe dinaintea ochilor suflaștii. . .

Ah, Franța, ce va zice despre ea lumea mare, care odată o ridica până la cer, ear acum zace în puterea celor mai mari inimi ai ei!

În liniștea adincă a odăii se auzi de odată un suspin înăbușit și când Napoleon își ridică capul aplecat pe pept, văzu înaintea lui o femeie palidă într'odată și îmbrăcată în negru, care-l ficsa fără a zice o vorbă.

Împăratul se adînci în visuri. Cine poate fi această femeie? Cnm a intrat aici? Poate stă în fața lui geniul Franței în doliu ca să-i ceară socoteală pentru loviturile ce i-le-a cauzat el?

banii: pe dl magnat Gall, care fondase și ziar la Budapesta și avea la spate și prelați.

Ieșind pe teren un Indre László, ar pute să prindă cel mult pe — Moldován Gergely!...

Ziarele maghiare dau probe de mare neorientare în afacerile românești când speră că indivizii ca Indre László pot să influențeze asupra spiritului nostru național ori că ar fi în stare să ajute ceva guvernului.

Apropierea, pacea, toți o vrem, aceasta are să se încerce însă nu când de-asupra noastră stă sabia lui Berzeviczy și nici prin te miri ce secătură politică, ca tratând partid la partid.

Noi, dacă am pledat și continuăm a pleda pentru activitate, este mai ales pentru că prin luptă să dovedim că suntem un partid... Până-ce nu vor simți partidele maghiare acest lucru, până ce se vor găsi între noi naivi care cred că poți bate pe adversar — stând acasă, în dulce pasivitate, nici stăpânirea, nici vre-un partid maghiar n'are să fină seamă de noi. În viața politică nu articolele de ziare impun, ci toată arta e să te ști impune la vot și la moment dat să poți strimtora pe adversar.

Pactul lui Tisza și Români. Tisza se apără de acuza ziarelor maghiare că ar fi pactat cu noi, din respect. Semioficiosul „Bud. Tud.“ de ieri, află cu cale să dea explicații cu privire la actul de marinimositate a contelui Tisza prin care a donat Asociațiunii fondul lui Iancu. Dispozițiunea aceasta s'a făcut încă an, când nici nu se știa că vor fi alegeri — zice „Bud. Tud.“ — Tisza n'a pactat și nici nu vrea să pacteze cu Români. Va să zică n'a pactat.

Országos Magyar Szövetség și alegerile.

Nicotodată pildă mai bună de ceea ce trebuie să facă ori-ce Român, ce ține la sângele și la neamul său, la omenia viței sale și la aducerea aminte a părinților și a strămoșilor săi, nu ne-a dat ca și cum ne dă Országos Magyar Szövetség, care a lansat un apel în care provoacă pe tot Maghiarul, ca nimeni sub nici o împrejurare să nu-și dea votul pe vr'un candidat de al naționalităților, ci Maghiarii fie ei de ori ce partid să lupte

pentru stîrpirea acestor candidați. Când e vorba de Român, Sîrb și Slovac, atunci toate divergențele dispar și Maghiarii una să fie. Aceasta o dă în vileag o societate care singură ne spune, este „oprită prin statute să jacă politică“ și precum vedem — își și respectează statutele.

Căci a agita împotriva noastră, asta nu e politică, asta e — datorie. E un document clasic ce ni-l dă «O. M. Sz.». Nu-l însoțim cu nici un comentariu, pentru-că noi am fi infundați în negrele temnițe dac-am cuteza să scriem așa, dar nu credem să fie Român, care să nu tresară la citirea șirelor de jos, care vorbesc mai elocuent decât ori ce indemn al nostru.

Eată ce zice «O. M. Sz.» :

a) în acele cercuri electorale, unde partidul naționalităților pune candidat, alegătorii cu sentimente patriotice, punând la o parte orice considerație de partid să sprijinească pe acel candidat al vr'unui partid patriotic, care are mai multe șanse de izbândă și pe acela să-l considere de candidatul nu al unui partid ci al «Maghiarimei unite».

b) Dacă în vr'un cerc cu alegători în preponderanță de naționalități își va pune candidatura cu programul vr'unui partid patriotic vr'un candidat nemaghiar cu simțiminte patriotice și cu trecut neexceptionabil, mărturisind și vestind principiile respectivului partid, fără nici un pact de politică de naționalități, «O. M. Sz.» nu recomandă ca acesta să fie excepționat, ori să se iee poziție contra lui.

Insă recomandă cea mai extremă rezistență împotriva acelora, a căror trecut e dubiu ori e stat în serviciul vr'unor tendințe a naționalității, și atunci, dacă acum condus de d-nu de validitate personală ori de alte ținte, fără orice condițiuni de politică de naționalități ar candida luând programul cutărui-va partid patriotic, pentru-că după trecutul lor se poate presupune, că imediat vor lua poziție dubie ori chiar dujmănoasă îndată ce va fi vorba de vr'un proiect de lege, ce-ar urmări scopul validității tendințelor naționale maghiare.

c) După ce pactarea cu naționalitățile nu-i poate sluși nici unui partid patriotic la o sporire care să echivaleze cu daunele ce ar deriva în parțial și în general din aceste pactări pentru interesele naționale maghiare, «O. M. Sz.» roagă pe membrii săi și pe alegători, să vizuiască din toate puterile lor într'acolo, și cu partidele naționalităților ori cu conducătorii acestora spre scopul alegerilor nici să pactări să nu lege. Dacă vr'undeva totuși s'ar face, să se protesteze împotriva.

d) In cercuri curate maghiare, unde nu pot obveni cazuri asemenea celor de sus «O. M. Sz.» nu ține să recomande nici o cinoșură membrilor săi — și iar uniunea nu va fi influențată în nici un chip de ține de partid a membrilor săi, știindu-se că uniunea în sensul statutelor săi absolut nu se ocupă de afaceri politice.

Semnați: Contele Eszterházy János, președinte, Dr. Jancsó Benedek, secretar.

Români! Ați auzit? Ați înțeles? Mai rămas-a care-va nedumerit?

Electorale.

Mișcările electorale sunt în plină curgere pe toată linia. Guvernul e aproape pretutindenea lămurit asupra persoanelor sateliților săi, cu care intră în luptă. Contele Tisza însuși, și-a părăsit alegătorii săi din Ugra și și-a pus candidatura în Budapesta cercul din Belváros. Opoziția unită i-a pus contracandidat pe contele Andrassy Gyula. E de prevăzut deci că aci se va desfășura o gigantică luptă între acești doi corifei.

Oprește și organizați un birou central în Budapesta pentru rezoluția abuzurilor electorale, ce s'au săvârșit deja în multe cercuri din partea guvernului. Număroase cazuri de corupție și amenințări au fost aduse dela cunoștința biroului central.

Avem și noi cunoștința despre nemernicitățile puse la cale pe întreg teritoriul comitatului nostru pentru terorizarea alegătorilor Români.

Alegătorii din Jászberény, cercul contelei Apponyi peste noapte s'au metamorfoșat

Își întinse cu frica brațele spre apariție și cu o mișcare rugătoare era să zică: Ertare, ertare!

Dar femeea, par'că ar fi citit în gândurile împăratului își ridică voalul de pe față exclamând:

— Majestate!... Nu mă mai cunoașteți!

Fisionomia și vocea cunoscută îl readuse pe Napoleon la realitate.

— Cine ești, doamnă? întrebă perplex, și din ce motiv ai venit aici, în așa timp și la așa oră?

Tinăra femeie ingenunche, și cu mâinile împreunate pe genunchii împăratului, zise șoptind.

— Sire... Aduceți-vă aminte de fata care 'n ziua 'nconjurării v'aruncat un buchet de flori...

Aduceți-vă aminte de căsuța din apropierea pădurii Fontaine — bleau, unde cu ocazia unei vânători v'ați odihnit, și de sărutarea pe care a-ți dat-o în acea zi nepoatei gazdei...

— Domnișoara Varlein! exclamă împăratul.

— Da, domnișoara Varlein, care în acea zi s'a jurat, că nici odată această frunte sărutată de împăratul nu va fi profanată de atingerea unui alt bărbat...

... Domnișoara Varlein, ale cărei gânduri de zece ani încoace vă urmăresc fără 'necutare, în toate evenimentele fericite ale vieții Voastre! Ertăți-mă Majestate, dacă această declarație vi să pare fără 'nțeles. Dar sunt silită să vă mărturisesc, că de 10 ani de zile știu că soarta v'ă destinat loviturii grele.

— D-ta ai știut?

— Știam... Pe când Sire, dormeați în casa de lângă Fontaine-bleu și mâna vi se odihnea pe masă, bunica mea v'ă cetit din palmă și așa a știut totul.

— Și de ce nu mi-ai spus nimic?

— Dumnezeu! Ce folos v'ar fi adus! Majestatea voastră n'ar fi ascultat de noi și apoi nimeni nu-și poate schimba destinul, întocmai cum nici valea nu-și poate schimba cursul și nu se poate rentoarce la izvor.

Știam că Majestatea voastră ve-ți fi odată nefericiți, dar n'am putut face altceva, decât să vă compătinesc, și am așteptat ziua, în care părăsit de toți, poate ve-ți primi manifestarea umilă a devotamentului și admirației ce vă păstrează! În fața Majestații Voastre stă un viitor aspru!

Vă 'nconjoară perversii și vă amenință trădătorii... Nu peste mult ve-ți fi ecsilați și prietenii vă vor părăsi. Dar dacă voiți, voi fi eu mângâietoare Majestații Voastre! Am rămas singură în lume, sunt liberă și independentă...

— Primește mulțumirile mele suflet nobil, ce ești! Dar spune-mi numai cum ai ajuns aici?

— Sunt aici, cum am fost și pe insula Elba lângă Majestatea voastră ascunzându-mi prezența... Eram acolo în golful Iuan, când v'ați imbarcat... am fost acolo în Grenoble, Lion... în tot locul! Ascunzându-mă printre mulțimea servitorilor și a inamicilor voștri, vă urmăream în tot locul, gata să vă apăr contra celor ce ar atenta la viața Voastră; și așteptam cu răbdare momentul fatal, care a sosit acum.

— Și ai presupus dela Napoleon că va primi această abnegațiune eroică, și că ar fi atât de egoist, să se 'nvoească, ca să-ți jertfești în chipul acesta tinerețea și frumsețea?

— Sire! Vă implor să mă ascultați!

— Nu „de o mie de ori nu“. Amintirea simpatiei d-tale prețioase, va rămânea neștearsă în inima și în sufletul meu, și în zilele de durere și desnădejde, mă va mângăea și mi va da curaj... Dar voesc să te întorc în cercul în care atât numele cât și figura d-tale simpatice și averea îți asigură o poziție frumoasă; în acest cerc desigur vei găsi bărbatul, care va fericii și te va face să uiți... Ah, Majestate, departe de voi nu voi putea fi nici odată fericită!

— Cine poate ști!?

— Așa dară Majestatea voastră pretinde să vă părăsesc?

— Da pretind!

Olimpia se mai opuse, dar Napoleon cu vocea plină de vrajă și tot-o dată poruncitoare, care nu suferea nici odată opoziție continuă:

— Voesc!

Olimpia se ridică în genunchi, se aplecă repede spre erou și îl săruta pe frunte... apoi plecă mâna spre uși.

Napoleon, care urmărea cu privire, îi zise:

— Unde meri?

— Unde se refugiază aceia, care suferă și cari nu mai au nici o speranță aici pe pământ... mă duc să mor și să mor într'o mănăstire!

Și cu aceste cuvinte Olimpia de Varlein, cu plânse înăbușite dispăru în umbră nopții.

Trad. de: Comonița.

(Va urma).

48-isti, candidând cu acest program și în fața acestor alegeri pe contele Apponyi Albert.

Gvernul nu și-a pus încă candidat.

Contele Tisza er și-a ținut vorbirea program în Budapesta. A ținut un lung discurs vorbind despre viitoarele probleme ale guvernului.

Ovreiul Vészi și-a pus din nou candidatura în cercul III al Budapestei. Duminecă și-a ținut și vorbirea-program. Ca să se vadă cum vorbește ovreiul reproducem aci din discurs următoarea frază sfârșitoare:

...când a ajuns proiectul Berzeviczy pe masa parlamentului, un singur sentiment a dominat, un singur glas a detunat în tot cuprinsul parlamentului: sentimentul înălțător al recunoștinței naționale, al însuflețirii naționale, ear glasul era o puternică aclamațiune, care a spart cupola străbătând țaria Cerurilor, la Atotputernicul D-zeu...

Bravo Weiss-Veszi!

DIN ROMANIA.

Dizolvarea Camerilor. Ședința dela 23 Dec. 1904. Ședința se deschide la ora 2.35 m. sub președinția domnului I. Costescu Comăneanu.

Pe banca ministerială domni: G. Gr. Cantacuzino, General Lahovary, Take Ionescu, Ioan Lahovary, Ioan Grădișteanu, Mihail Vlădescu, Al. Bădărău.

Se fac formalități obicnuite.

DI Președinte al consiliului, comunică Senatului următoarele două decrete regale;

1. Decretul de formarea noului minister.

2. Decretul de dizolvarea Corpurilor Legiuitoare și convocarea colegiilor electorale pentru zilele: Colegiul I deputați, 1 Februarie 1905; colegiul al II-lea 3 Februarie 1905; colegiul al III-lea 5 Februarie 1905.

Colegiul I Senat 7 Februarie 1905; colegiul al II-lea 9 Februarie 1905; Senatul Universitar din București și Iași 11 Februarie 1905.

Adunările Corpurilor legiuitoare sunt convocate în sesiune extraordinară pe ziua de Mercuri 23 Februarie 1905.

DI Președinte al Senatului, față de decretele regale, ridică ședința la orele 2 și 50 minute.

Mulțumită publică.

C o a l a

de subscriere pentru răscumpărarea felicitărilor de anul nou, și în locul acestora pentru dăruiri în favorul școlărilor și învățăcelor buni și săraci dela școlăle noastre și dela diferitele măestrii.

Arad, 20 Decembre 1904 st. v.

Dr. Nicolae Oncu,
preș. com. par.

Ioan I. Papp, episcop, 20 cor.; Banca „Victoria“, Arad, 100 cor.; Dr. Nicolae Oncu, dir., Dr. Sever Ispravnic, avocat, câte 20 cor.; V. Beleş, protopop, Iuliu Herbay, secretar, Dr. V. Bogdan, avocat, Vasiliu Pap, Dr. Stefan C. Pop, avocat, câte 10 cor.; Ioan Beleş, notar, Gerasim Serb, ases. const. Roman Ciorogariu, protosincel, Dr. Liviu Tămășdan, Dr. Ioan Suci, adv., Dr. Ilie Precupș, Dr. Sombathy, câte 5 cor.; Iosif Moldovan, Vasile Goldiș, secr. const., Dr. Caius Brediceanu, Dr. Cornel Iancu, Dr. George Popovici, câte 3 cor.; N. N., L. Fazecaș, cad. de adv., Mărioara Precupș, Nicolae Ștefu, George Purcariu, Augustin Beleş, Ioan Niga, Dr. I. I. S., G. Selesiu, paroh Neusbrutz, Nicolau Marcu, Corneliu Novac, George Monțea, Ioan Vancu, câte 2 cor.; Ioan Popi, Ioan Simu, V. Olariu, Dr. Botiș Teodor, Ioan Cornea, Russu Șirianu, Vasile Arjoca, Liviu Magdu, Mihail Popoviciu, Petru Vasilon, Virgil Antonescu, George Adan, Ilie Papp, Atanasiu Popovici, Eugen Popovici, Ioan Moldovan, A Anciu, Sava Sevi, Popoviciu, Fr. C. Todovici, Ioan Bogdan, Ioan Porcariu, Ioan Barlodan, S. Georgiu, Iocu Modreap, câte 1 cor.

Eri au mai rescumpărat felicitările Dr. Alexandru Marta, Arcadie Căcinea, 5-5 cor.

ULTIME ȘTIRI.

Conferența națională.

Sibiu, 10 Ianuarie.

9 ore 20 m.

(Depesă).

Conferența se ține. Din toate părțile au sosit delegați și alt public. Insuflețirea e mare. E sigur că se va decreta activitatea.

— 10 ore 12 m.

Conferența a fost deschisă prin George Pop de Băsești în sala „Unicum“. Sunt prezenți delegați din toate comitatele. Discursul de deschidere a produs adâncă impresie. Se proclamă de președinte George Pop de Băsești, vicepreședinti protopopul Damian și Mihail, notarii Onișor și Bontescu. Lucaciu citește un raport asupra situației care produce multă însuflețire.

RĂZBOI GENERAL?

Conflict Japonez-francez și german-englez.

În loc să se pună capăt războiului ruso-japonez, statele mari se pregătesc de luptă. Japonezi să pregătesc să atace pe Francezi. Ear în urma unei telegrame sosită azi noapte din Berlin, Englitera a adresat Germaniei un ultimatum, ca să nu mai construiască vapoare de război, căci prin aceasta ar strica ordinea veche, adică ca statul Britic să aibă atâtea vapoare de război ca alte două state împreună. Germania a respins chiar tonul acestui ultimatum și n'a recunoscut dreptul Engliterii amintit mai sus și a mobilizat flota din Kiel. Situația era să devie fatală când regele Edvard a aplanat în cânta starea încordată dintre cele două state. Germania însă n'a retras flota ci a mai întărit-o cu alte vapoare de război.

Din străinătate.

Înțelegerea comercială anglo-rusă. Ministrul afacerilor străine al Rusiei și ambasadorul Marii-Britanii la Petersburg au semnat o înțelegere comercială analoagă cu aceea care s'a făcut astăvară între imperiul rus și Statele-Unite. Conform acestei înțelegeri se acordă în mod reciproc drepturi și privilegii echivalente asociațiilor comerciale, industriale și financiare al căror sediu social este legalmente construit într-una din țările contractante. Aceste asociațiuni primesc mai cu seamă dreptul de a sta în justiție, dar ele rămân supuse legislației particulare a țării în care sunt întemeiate, în tot ce privește stabilirea și funcționarea lor.

Importanța materială a acestei înțelegeri este de netăgăduit. Interesele comerciale ale celor două țări sunt considerabile. Englitera este a doua țeară din lista țărilor cu care Rusia are relațiuni comerciale.

Evident că ar fi exagerat să se atribue unei înțelegeri speciale, pe un domeniu restrâns de drept internațional, valoarea și importanța unei modificări adînci a raporturilor între cele două țări. Totuși, în împrejurările actuale, nu i-se poate reduce semnificarea.

Chiar singurul fapt că contele Lamsdorf și sir Charles Hardinge s'au putut înțelege asupra unui tot de litigii, arată bunele relațiuni care există între guvernele lor. Această constatare este destul de îmbucurătoare, dacă ne gândim că dificultățile care au împedecat în ultimii ani relațiunile dintre cele două țări, au crescut după începutul războiului ruso-japonez.

S'a insinuat cu această ocaziune ca Englitera ar profita de încurcătura rivalei sale pentru a-și mări influența în regiunile din împrejurimile văilor Amu-Daria, Indus și Gangelui, Expedițiunea din Thibet dădea acestor insinuări o aparență de adevăr. Se prevedea că, Englitera, aliata Japoniei, s'ar depărta dela rezerva pe care neutralitatea trebuie s'o observe față de cei doi beligeranți. Se și imaginează gigantice lupte al căror teatru era să fie India, Egiptul și oceanele. Unii evocau viisiunea viitoarelor conflagrațiuni, și făceau tot posibilul pentru a atăta pe combatanții închipuiți.

În aceste condițiuni, nu este inutil de a atrage atențiunea asupra sfertărilor pe cari guvernele din Londra și Petersburg le-au făcut, pentru a asigura opiniunea publică asupra intențiunilor lor pacifice. Expedițiunea din Tibet n'a depășit cadrele unei „operațiuni de poliție“, așa cum trebuie să fie în intențiunea poporului englez. Cât despre neutralitate, recente incidente relative la contrabanda de război, declarațiile ministrilor interesați, circulările guvernului englez către comercianții englezi, par a dovedi că cabinetul britanic s'a ținut, pe cât este cu putință, în limitele unei neutralități absolute. Trebuie de observat că dacă unii particulari, înșelând supravegherea au transportat sau predat contrabandă de război, Rusia a profitat tot așa de mult ca și adversarul său. Și aceasta constituie o circumstanță atenuantă în favorul poporului englez.

În sfârșit, s'a întâmplat incidentul din marea Nordului. Iritarea poporului englez, imposibilitatea în care se află momentan guvernul rus, din lipsa de raporturi oficiale, de a împăca pe ambasadorul Engliterii și de a începe negocierile, a făcut să se nască temerea ca criza să nu se sfârșească cu un desnodământ violent. Hotărîrea fermă a regelui Eduard al VII-lea, înțelepciunea guvernului rus, și bunele oficii ale ministrului de externe francez, au făcut să prevaleze o soluțiune pacifică.

S'a hotărît să se supună afacerea unei comisiuni internaționale, care să se întrunească la Paris. Și eată că în momentul în care se vor întruni agenții guvernelor englez și rus, împrejurul mesei unde vor lua loc comisarii, cele două puteri asupra intereselor cărora, opuse, vor avea să se pronunțe cei de-al treilea, inchee o înțelegere comercială! Era cu putință să se dea o dovadă mai bună despre spiritul în care se vor efectua lucrările comisiunii, și o prorocire de mai bun augur asupra rezultatului negocierilor?

Din Rusia.

Principele Trubețkoi, prezidentul Zemstovului guvernământului Moscova, a adresat ministrului de interne o scrisoare mărturisind de a fi provocat ca adresa adunării ce prezidează să fie supusă împăratului.

Principele roagă tot de odată pe ministrul de interne să aducă la cunoștința țarului motivul care l'a determinat ca să permită adunării să-și exprime părerea asupra situațiunii, părere pe care o împărtășește pe deplin.

Scrisoarea zugrăvește starea primejdioasă actuală a societății și spune că țarul singur poate să împedice revoluția, ce se pregătește dar pe care poporul nu o vrea. În acest scop nu este de cât o singură cale: încrederea țarului în națiune și în instituțiunile sale autonome. Dacă țarul permite ca aceste instituțiuni să se adreseze lui personal, Rusia va fi liberată de primejdiile revoluțiunilor sângeroase și ea va sprijini autocrația și voința împăratului.

Din Italia.

Ministrul afacerilor străine Tittoni, care se afla de eri la o partidă de vânătoare în insula Maggiore, lacul Srasimeno, s'a bolnavit. Starea sa ar fi foarte gravă, dar nu a-larmantă.

Boala de care a fost isbit este o congestiune. Starea sa pare ameliorată. DI Tittoni perduse conștiința, dar acum a început să și-o recapete.

Ministrul a fost isbit de o congestie cerebrală din cauza frigului, care a atacat de asemenea și plămânul drept. Pulsul este de 135, ear temperatura de 38 și 8.

De azi dimineață starea bolnavului s'a îmbunătățit. Se speră într'o soluție mai favorabilă a boalei, dar de lungă durată.

Războiul ruso-japonez.

Predarea Port-Arthurului.

Londra, 9 Ianuarie. Agenția Reuter vestește: In Port-Arthur, în ziua primă după predare în două locuri a izbucnit foc. Stoessel pentru asta a cerut ertare, spunând că voluntarii, cari au rămas în cetate n'au fost destui pentru a susține ordinea. S'a rugat ca trupele japoneze să intre imediat în cetate.

Suda, 9 Ianuarie. Incrucșătoarele ruse Oleg, Izumerul, Dnjeper și Rion, precum torpilorele Grosnyi, Gromsky și Rezoj, au plecat ieri după prânz la Port-Saïde.

Se deschide portul din Port-Arthur.

Tokio, 9 Ianuarie. Japonezii înființează în Port-Arthur o stațiune de vapoare și nu peste mult vor deschide portul pentru comerțul internațional. Flota din Port-Arthur e ocupată cu ajustarea minelor.

Rușii vor pace.

Berlin, 9 Ianuarie. In cercurile înalte în capitala Rusiei s'a pornit mișcare în interesul păcii. Vor să înduplece guvernul să ncheie războiul.

— Pauza în luptele din Mandciuria se datorește nu numai ernei, dar și unor motiva strategice și tactice. Armatele și-au întărit cu șanțuri fronturile și nici una din ele n'a izbutit să cucerească poziții cari să flancheze pe ale celeilalte, să-i amenințe retragerea și deci să o silească a da îndărăt. O luptă asupra fronturilor e de prisos, căci n'ar reuși nici dățile din urmă, la Liaoiang și Șaho. Situația la Hunho amenințește în multe privinți pe cea dela Plevna în 1877. Și acolo ridicase Osman pașa, din Iulie, întărituri de-alungul râulețului Grivița și spriginii pe dinsele respinse atacurile generalilor ruși Silder-Suldern și Krudener. După a doua biruință a lui Osman, la 30 și 31 Iulie asupra Rușilor, Turcii au rezitat îndărătul întăriturilor de șanțuri și adăposturi până la mijlocul lui Octombrie, măcar că Rușii aveau nu numai tunuri de câmp dar și de asediu. Atunci s'a făcut impresurarea Plevnei, după planul lui Todleben, ca s'o nevoiască a cădea prin foame. Dar fiind-că, de o cam dată impresurarea era serioasă numai pe țărmul drept al Vidului, Osman pașa a urmat a primi ajutoare, muniții și hrană. Abia la 24 Oct. a reușit Gurko, cu garda din Petersburg, a lua cu asalt Gorni Dubnikul, unde se afla un pod peste Vid, și Plevna a fost impresurată și închisă pe o linie șapte-zeci de kilometri. La 20 Decembre a cercat Osman să rupă linia și nereușind a capitulat cu 35.000 de oameni teferi și 20.000 de bolnavi și răniți. Osman pașa a ținut și apărat Plevna, — pe care o întărire în timpul campaniei, — vreme de 145 de zile.

Dar mai sunt exemple. Așa trecătoarea Șipca au apărat-o Turcii împotriva asalturilor Rușilor dela 12 Iulie 1877 până la 9 Ianuarie 1878, când Badejki a găsit alt drum de a înconjurat trecătoarea.

— Port-Arthurul a capitulat. Știrea aceasta vestește un eveniment istoric uriaș, sfârșitul unei epopei, udată cu sânge, care în mersul ei ostese amintește de Omer. După unsprezece luni de împotrivire eroică, generalul Stoessel a capitulat. Port-Arthur era mai mult decât o cetate plină de arme, mai mult decât o învingătoare de forturi, la care s'a cheltuit un miliard și jumătate de coroane, înzestrat cu mijloacele tehnice cele mai moderne.

Port-Arthurul era un lagăr uriaș plin de arme, strălucind departe peste valurile Mării Galbene și stăpânind capul drumului de fier care îl leagă cu inima Rusiei. Port-Arthur era un simbol al puterii rusești, un semn al stăpânirii ei asupra lumii asiatice răsăritene.

Și astăzi zace zdrobit și sfărmat la picioarele dușmanului japonez, ear în fundul mării s'a scufundat vasele trufășe. Ear viteazul comandant, care

a asigurat o amintire veclnică, a căzut cu oștile sale în neactivitatea impusă tuturor învingătorilor. Port-Arthurul era menit a fi cetatea puterii rusești, înaintea căreia lumea Asiei răsăritene trebuia să ingenunche; acuma e o grămadă de ruine pe cari falfăie steagurile Japoniei. Toate popoarele lumii privesc cu respect pe învins și cu admirație pe învingător.

Port-Arthurul, crezut neînvincibil, în Rusia și aiurea, era mândria și baza acelei politici, care a făcut calea ferată transiberiană; pentru a-și întinde puterea până la oceanul cel Mare, și care în mai puțin de 5 ani nu numai c'a făcut din cetatea de lângă Marea Galbenă o cetate întărită de mâna întâia, dar a scos ca prin farmec, pe un țărm sterp emporiul Dalny, cu dovezile și cu șanțurile lui, pentru a atrage comerțul și circulația...

A fost un vis, acuma împrăștiat, înecat într-o mare de sânge și de desamăgiri.

Generalul Stoessel a mântuit onoarea militară prin apărarea-l vitejească și numai atât a rămas din trufașa cetate. Urmările catastrofei sunt nespuse de mari. Lupta pentru Port-Arthur s'a sfârșit dar războiul în Asia răsăriteană urmează înainte și va cântări greu pentru dezvoltarea lui mai departe. Oștile generalului Nogi vor alerga în ajutorul celor de sub comanda lui Oyama. Până acuma n'a reușit Kuropatkin să aibă măcar o izbândă în potriiva Japonezilor. Incercarea ca ofensiva pentru a despresura Port-Arthurul n'a reușit; iar flota care se află în oceanul indian, pe drum, pentru a despresura aceea și cetate, nu mai are pentru ce se grăbi.

Cu ce nerăbdare au așteptat apărătorii Port-Arthurului să sosească flota să-l scape, cu ce energie sălbatecă n'au înnoit atacurile impresurătorii pentru a nu mai fi ce despresura! Acuma Port-Arthurul nu mai e piedecă, impresurătorii pot să se ducă în ajutor lui Oyama ca să dea lovitura hotărâtoare în Mandșuria.

— „Times“ scrie: „Efectul moral al căderii Port-Arthurului, înrăditul depărtat va fi zdrobitor. E mai mult de cât revanșa rasele galbene, care a ajuns la ideea solidarității între ele e tot odată și o prorocie, Acuma se arată darea îndărăt a Europei nu numai ca o putință, dar chiar ca o realitate. Un factor nou de nădejde și încredere se arată în politica asiatică spre dăuna tuturor europăte. Din punctul de vedere militar căderea are urmări însemnate, căci 60—80.000 de oameni sunt slobozi pentru acțiunea în Mandșuria. Această întâmplare dureroasă o să aibă efecte mai depărtate, de cari vor avea a se ocupa în săptămânile viitoare cancelariile statelor.

— Dar nu numai însemnătatea militară a căderii Port-Arthurului are rost mare. Neapărat, pe fiecare zi putem pricepe mai adânc logica și priceperea militară a Japonezilor, unite cu îndrăzneală și statornicie. Catastrofa Port-Arthurului e ca un pedestal pe care s'au ureat la timp, pentru a întări, la vreme, armata dela Șaho și a libera flota lui Togo. Lovitura vazei militare a Rusiei e așa de grea, încât anevoie s'ar putea îndrepta. S'a dovedit așa de neîn stare a scăpa Port-Arthurul de Japonezi, măcar că înainte de începerea războiului, se credea atât de superioară lor, în cât nici măcar n'a crezut de nevoie a face pregătiri pentru a-i întâmpina.

Prin toată Asia se împrăștie vestea capitulării Port-Arthurului, micșorând și zguduind credința din tată în fiu că Rusia nu poate fi biruită. Steagul Japoniei pe ruinele Port-Arthurului e semnalul, care va îmboldi în potriiva Rusiei pe toate nenumăratele popoare dela granița Afganistanului și a Himalaiei până la Peiho și până la Dalai Lama.

— Atragem atențiunea asupra anunțului a lui Polák Sándor.

— Atragem atențiunea on. public asupra anunțului lui Igaz Sándor.

APELI

Făcem un călduros apel către toți abonenții, cititorii și binevoitorii ziarului nostru să grăbească pe d'oparte cu reînnoirea abonamentului, ca astfel trimiterea ziarului să nu fie întreruptă (vom trimite adică pe anul viitor numai celor cari au plătit înainte!), — pe de altă parte rugăm pe toți căți ne sunt binevoitori să facă cea mai întinsă propagandă pentru lățirea „Tribunei“, ca astfel să nu fie sat, ba chiar știutor de carte român care să nu aibă în casa sa „Tribuna“.

Cei cari se hotărăsc să aboneze, să trimită prețul înainte de sărbători; să facă aceasta îndeosebi noii abonenți, ca astfel să avem vreme a tipări adresele și a regula trimiterea foilor. Mai târziu, după anul nou, e mai adică îmbulzeala și cei cari n'au grăbit, pot să sufere neajunsuri numai din pricină că au tot amânat cu trimiterea banilor.

Vechii abonenți să lipească pe mandatul postal fâșia cu numele și numărul adresei.

ADMINISTRAȚIA
ZIARULUI „TRIBUNA“.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 10 Decembre 1904.

— Starea Archiducelui Iosif. Se depeșează din Fiume: Despre starea sănătății Archiducelui Iosif medicii au dat Duminică seara următorul buletin: Nici o schimbare esențială în starea bolnavului. Pulsul 80, temperatura 37.

— Catastrofă într'un teatru. Cablurile aduc ear vestea unei catastrofe de teatru, întâmplată în opera Metropolitan din New-York. În cursul reprezentațiunii s'au aprins niște culise și într'acele s'a surpat și un podiu. Patru-zeci de статисти au căzut în adâncime, două-zeci și-au pierdut viața. Focul a fost localizat.

— Un fost deputat deținut pentru falsificare. Advocatul Hedüs Bela, fost deputat în dietă, a jucat mare rol în Pesta. În scurtă vreme însă și-a mâncat toată averea ducând o viață foarte ușuratică și a aiacat și averea altora. A fost de două ori însurat; cu prima soție, cu care a luat o avere însemnată, a avut un băiat, după ce însă i-a mâncat averea a divorțat de ea, și s'a însurat a doua oară luând tot o fată cu avere. Această însă l'a lăsat fugind cu un țigan, Rigó Jóska, fratele vestitului Rigó Jancsi al prințesei Chimay.

Marele cavaler de odinioară, azi zace la răcoare și cine l'a cunoscut să miră că nu l'au arestat mai de mult.

Crima pentru care l-au arestat e falsificare de cambii. Luase 3 mii împrumut cu jural lui Lonyay Sándor și Lonyay Géza, ambii erau deputați pe vremea aceea; adică acum opt ani. Pentru prelungirea cambiului în mai multe rânduri Hegedüs a trimis blanchete să se iscălească giranții. Numai după doi ani, 1901 au știut giranții, că nici o blanchetă n'a fost întrebuintată pentru prelungirea cambiului; atecă banca din Jásziskisér le-a făcut proces și giranții au și plătit cele 3 mii coroane.

Când l-au întrebat pe Lonyay de ce n'a prelungit cambiul le-a răspuns că n'a avut bani, ear

Dr. VICTOR D. GRAUR

medic universal, profesor calificat de școale medii p. studiul igienei.

Institut de dantură medicală și pentru tehnica de dinți.

ARAD, Piața Andrassy Nr. 22, etagiul I., vis-à-vis de casa comitatului.

Tractament special al durerilor de dinți și a boalelor de falci. Dantură totală și particulară conform diferitelor proceduri. Plombări cu cement, cu sticlă, email, porcelan, amalgam de aur, și aur chimice curat. Operațiuni diferite la așezarea coroanei de dinți. Coroane de porcelan și aur conform indicațiunilor specialiștilor savanți. Dantură fixată și mobilă, după sistem american. Tot felul de execuții de cauciuc. Dinți și dantură întreagă fără cerul gurii. Scoateri de dinți fără nici o durere.

blanchetele iscălite de giranți s'au în biuroul lui neîntrebuințate. Prietenii n'au cerut dela Hegedüs blanchetele având încredere în el.

După trei ani i-s'a pus sechestru lui Lonyay Sándor pentru un schimb de 6 mii coroane. Lonyay neștiindu-se dator s'a dus la Hegedüs ca avocat și prieten și i-a povestit această întâmplare. Hegedüs i-a promis că el va aranja tot lucrul și să nu plătească cambiul decât numai de înșelătorie poate fi vorba. S'a trăgănat multă vreme toată chestia dar în sfârșit cambiul a trebuit plătit de oarecui judecătoriu a declarat că nu scrutează modul cum s'a formulat cambiul. Lonyay în mai multe rânduri i-a spus lui Hegedüs că ar dori să vadă cambiul; dar acesta a găsit mereu pretest să-l împedecă. Pe urmă lui Lonyay i-se părură curioasă toată chestia și o povesti unui alt prieten avocat.

Aceasta l-a sfătuit să se ducă la avocatul Dr. Bocskai și acesta îi va arăta cambiul.

Lonyay s'a și dus; dar aici avu o surprindere chinuitoare. Cum văzu cambiul constată că e acela pe care-l iscălise lui Hegedüs ca să prelungească cambiul de 3 mii coroane în anul 1899. Insa Hegedüs îl umplu pentru 5 mii coroane și el nu se iscăli sub numele lui Lonyay Sándor ci deasupra, prin ce Lonyay deveni acceptant și Hegedüs girant. Sub iscălitura lui Lonyay Géza, în dosul cambiului a scris „fără protest“, așa s'a întâmplat ca nu s'a protestat, ci Lonyay a fost surprins cu sechestru.

Atunci Lonyay l-a dat în judecată pe Hegedüs, care deja e și arestat. Dintre toate crimele ce apasă conștiința acestui șarlatan cea mai grozavă este aceea pe care a comis-o față de propriul său fiu. În anul trecut când acesta devenise major, ceru dela tatăl său moștenirea rămasă dela mamă-sa, se înțelege că Hegedüs nu i-a putut-o da fiindcă o cheltuisese. Băiatul desperat, fiindcă făcuse și el datorii în contul moștenirii s'a împușcat în fața tatălui său!

— **Postă jefuită.** Se scrie din Poiana-Marului (Cărașeșterin) că hoști necunoscuți au jefuit toată posta de acolo și au dus și un dulap greu de fer. Încă nu s'au descoperit făptuitorii.

— **Furtună teribilă.** În Toulon a fost o mare furtună, care a pustiit mai multe case și a produs mari pagube. Multe familii au rămas fără adăpost. S'au întâmplat și accidente. Mai multe corăbii de comerț au suferit pagube.

— **Japonia contra Franței.** Se pregătește un nou război. Toată presa din lume e plină cu știri senzaționale. Știrile vin nu de pe câmpul de război ci din Paris și anume, „Echo de Paris“ scrie că e în posesiunea unor scrisori din cari reese că Japonia e dispusă să atace Franța în Indo-China.

— **Sucesiunea reginei Isabella.** Tinărul rege al Spaniei ia în stăpânire averea mobilă a bunicii sale regina Isabella, decedată acum câte-va luni la Paris. Termenul de așteptare a trecut, se poate lichida. Fiindcă palatul de Castille, situat în Avenue Kléber, în care locuia regina trebuie vândut, s'a scos tot mobilierul dintrânsul. Conte de Parsent, fostul șambelan al reginei, a împărțit mobilierul după felul lor. Primul fel, care cuprinde mobila obicinută de casă și mobila servitorilor, s'a vândut prin licitație la Drouot în cinci partizi. Un al doilea fel compus din mobilele odăilor personale ale reginei a fost trimis la Madrid, și împărțit la membrii familiei. Al treilea fel format din mobila frumoasă a saloanelor mari se va vândea împreună cu tablourile obiectelor de artă și bijuterii în deosebi. Rămâne numai superba locuință, cel mai frumos palat din Paris, le așteaptă un cumpărător.

— **Barocrație.** Un mare proprietar din Grabon (Mecklenburg) a primit dela intendența militară din Potsdam un pînă (o centimă), pe care aceasta o plătește mai puțin cu prilejul unei cumpărături de furaj. Proprietarul a refuzat primirea cerșimii de oare-ce trebuia să plătească 10 centime taxa postei.

— **Pedeapsă pentru insubordinație.** „Aceasta nu o fac, fiindcă nu mai sunt la școală“ a răspuns un soldat german din regimentul 39, locotenentului său, care spunea pedeapsă, îl puse să copieze de douăzeci de ori numele unui superior.

Acum câte-va zile soldatul a compărut înaintea unui consiliu de război și a fost condamnat la patru luni închisoare pentru insubordinațiune.

— **Un parrioid achitat.** Acum câte-va luni țaranul Anghelo d'Alife, de lângă Roma,

a prins pe tatăl său propriu pe când vroia să atenteze la pudoarea miresei sale Emanuela Pece. Furios Angelo puse mâna pe un topor ce se afla la îndemână și omorî pe tatăl său.

Până aci lucrurile s'au petrecut ca în drama lui d'Annunzio, realitatea însă pune pe erou în altă situație și-l face să sufere mai puțin de cât cel al poetului. Angelo s'a predat justiției și a venit înaintea juraților cari l'au achitat. Acum el s'a însurat cu Emmanuela sa.

— **O glumă a unui clown.** Următorul intermezzo vesel s'a petrecut dăunând într'un circ din Odesa.

Când cunoscutul clown Durov intră în arena ciroului, se apropiă de el un portărel și un creditor, pentru a se sechestra ordinele și medaliile pe cari le purta. Durov însă evită în mod abil de a cădea în mâinile acestor doi domni, și trecu repede strălucitoarele sale podoabe soției sale care le ascunse în reticulul ei.

După ce s'a petrecut aceasta, Durov se adresă publicului cu cuvintele: Domnul portărel a venit cam târziu.

Spectatorii au crezut că totul e o glumă și au aplaudat pe clown. Portărelul însă și creditorul, n'au crezut că sunt dator să se incline înaintea publicului, și-i mulțumia de aplauze.

— **Sinuciderea unui funcționar de bancă din Budapesta.** Se anunță din Viena: Intr'un hotel de aici, un domn sosit din Budapesta, s'a sinucis. Sinucisul e un funcționar superior a unui mare institut financiar din Budapesta, poliția-l ascunde numele, numai numele de botz i-se știe: *Moriez*. Are rudeni în Viena pe cari le a avizat înainte despre sosirea sa, dar când acestea au ajuns la hotel, funcționarul murise deja. Sinucisul, tată a trei copii, se zice că a suferit de defect de inimă.

— **Căsătorie după 40 de ani.** Se vorbește mult despre o dragoste încheiată în 1864 și care s'a terminat după 40 de ani prin căsătorie.

În timpul războiului germano-danez, un infanterist danez s'a amoretat de fida unui țaran german. Perechea s'a logodit, dar părinții fetel n'au vrut să dea copila lor după un danez. Tinărul danez se supără mai cu seamă că fata era frumoasă și avea o zestre de peste 50.000 de franci. Armata trebuî apoi să plece spre nord și danezul perdu din vedere pe iubita lui, însă nu și din inimă, căci în tăcere se gândea neconținut la dânsa. El a scris miresei sale, dar fu învins în absență și iubita lui se mărită după un caporal austriac.

După război caporalul eși din armată, cumpără o bucată de pământ în apropiere, ear danezul se stabili ca agricultor în Intlanda unde se însură și avu mai mulți copii.

Intr'o zi danezul află că austriacul a murit, după trei ani muri și soția lui. El vându mica sa moșioară și plecă în Schlesvig unde se duse la văduva în chestiune. Ea a consimțit la cererea danezului și după 40 de ani dela logodirea ei, ea se mărită cu el.

— **Când nu te mai apără imunitatea.** Lengyel Zoltán, celebrul obstrucționist, și mare bărbat kossuthist, de când nu mai e deputat și nu-l mai apără imunitatea e mereu înfestat de judecătorii cu cari s'a pus de atâtea ori în colisie pe vremea când era mandatarul națiunii. Pe ziua de ieri, încă avea să-și dea seamă înaintea Curții cu jurați din Budapesta pentru două articole în care tratase pe Majestatea Sa în stil de cazarmă. Lengyel Zoltán e ocupat însă acuma cu cercul, n-are vreme să stea de vorbă cu judecătorii. În loc de a se prezenta a trimis o rugare în care invocând de motiv că dînsul e ocupat acum cu alegătorii, cerea să i-se amîne pertractarea. Tribunalul n-a dat loc cererii ear procurorul a propus ca Lengyel Zoltán să fie preventiv deținut. E rău când nu te apără imunitatea.

— **O mlaștină călătoare.** Se scrie din Londra: Locuitorii din jurul Castlenei în Islanda, sunt amenințați de o mare primejdie. Cam eu o săptămână înainte de asta au observat cu groază că mlaștina Cloopshields, care e una dintre cele mai mari mlaștine ale Irlandei, s'a pornit și deși încet, dar merge mereu. În fie-care zi au constatat nouă urme, ale mișcării ce o face și zilnic tot alte case și oameni în căzut victimele pericolului îngrozitor. Locuitorii își amintesc viu și acuma catastrofa întâmplată acum opt ani la Countkery, care a fost produsă tot de o mlaștină călătoare și de oare-ce locuitorii din apropierea Casterei cunosc pericolul îngrozitor, toți

sunt cuprinși de spaimă. Mlaștina a fost în depărtare de 3 mile de Castlerea; dar acuma e la distanță de o milă

Cu puțin înainte între sat și mlaștină pășteau galițe și erau ici colo case de locuit; dar locuitorii acestora abia au avut atâtea timp să-și pună în siguranță puțina avere, când mlaștina neagră și groasă s'a vărsat ca o lavină pe case și a acoperit totul. Cu toate măsurile ce s'au luat de a-i schimba cursul spre drumul de țară, mlaștina tot își continuă cursul începând.

— **La postă.** Un deputat, la oficiul poștal, expediază un mandat.

Impiegatul, liniștit, sorie tucet. Mandatarul națiunii perde răbdarea și zice impiegatului:

— **Proa multă vreme, d-le, îți trebuie ca să îndeplinești un mandat!**

— **Mi se pare că d-tale îți trebuie cinci ani ca să faci acelaș lucru! răspunde impiegatul.**

— **Cine vrea să facă daruri frumoase și de preț iubitorilor săi, să se adreseze cu încredere la Weinberger Ferencz, giuvergiu bine reputat din Arad, Andrásyter Otel Central. Il recomandăm atențiunei și sprijinului publicului cu atât mai ales, cu cât are nu numai prăvălie bogată, dar și solidă și impunătoare. Prețurile sunt ieftine, serviciul prompt, face giuvernicale el însuși, are atelier de reparări. Telefon 439.**

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

E. V. Rachita. Primum și așa condițiunile.

Felurimii.

— **Numărul 13.** Numărul 13 de care cei superstițioși se tem așa de mult, a jucat un rol ciudat la un prânz dat de către Clinton Peters, cunoscutul pictor de portrete din Baltimore (America).

În ziua aceea era a 13-a aniversare a căsătoriei lui Peters, și soarta a făcut ca ea să cadă Vineri, 13 Martie st. n. 1903.

Adunate, cifrele arătând anul dau 13; se găsește d'asemenea 13, formând un număr din întâia și ultima din aceste țifre.

Artistul stă la numărul 813 al străzii North Calvert. Prânzul s'a dat la orele 7 și 15; adunați aceste cifre și veți avea iar numărul cerut.

Numele lui Clinton Peters se compune din 13 litere în numele celor 3 copii alui: Ruth, Betty și Jach.

Persoanele superstițioase vor afla cu groază că Peters avea 11 meseni, ceea-ce făcea cu el însuși și nevastă-sa 13 persoane la masă.

La orele 7, d-na Peters legă un mărț nod de crep la clopotul soneriei apartamentului. Invitații veniră îmbrăcați în negru. Prânzul cuprindea 13 servicii și carta de mâncare, desenată de Peters, înfățișa o piatră de mormânt. Fiecare cartă avea o inscripție potrivită cu numele oaspetelui căruia îi era destinată. Imprejurul inscripției erau înfățișate sălcii plângătoare.

Prânzul a fost servit în farfuri împodobite cu desemnuri, printre cari se vedeau imaginea unui cosciug mititel, și alături de farfuria fie-cărui invitat era o mică cunună de imorțele, legată cu o panticluță de mătăsa neagră. Inghetatele au fost servite sub formă de cranii, cu cireși în locul ochilor.

Și, spre a adăoga o notă veselă acestui prânz fantastic, în tot timpul mesei musica a cântat marșuri funebre.

— **Schelete dănțuitoare.** Edison e american, ca toți compatrioții săi. Lucrul acesta poate fi constatat din următoarele:

Celebrul inventator întrunise la masa sa câțiva prieteni. La țigări, când vesela conversație începuse, o ușă a săleii de mâncare se deschise de o dată și două schelete intrară. După ce se inclinară, salutând pe invitații încremeniți scheletele ridicară picioarele și executară un foarte grațios dans.

Unul din schelete, jucând, cânta din vioară, pe când celalalt, cu ajutorul unui fonograf, cânta o foarte veselă romanță.

Când își slășiră dansul și muzica, scheletele adresară celor de față următorul discurs: „Noi eram altă-dată aceea ce sunteți d-voastră acum, și d-voastră veți fi într'o zi aceea ce suntem noi“.

Zicând acestea, scheletele plecară, după ce făcură o profundă reverință.

Vă închipuiți ce bine a petrecut invitații lui Edison!

Bibliografie.

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare următoarele cărți:

„La Roma“ de R. Șirianu Cor. 2.— plus 10 fil. porto	5 „ „
„Povestiri și schițe“ de S. Secula 1.—	5 „ „
„Nuvele“ de Emil Zola Cor. 0.40	5 „ „
„Școlarul declamator“ „ 0.50	5 „ „
„Vatra părăsită“ I. Slavici „ 1.50	10 „ „
„Stropi de roasă“ „ 1.—	10 „ „
„Aur“ Const. Hodoș „ 1.50	10 „ „
„Telegrame“ Iarza în 3 acte „ 0.30	3 „ „
„Calendarul“ diecesei aradane „ 0.40	10 „ „
„Carmen Sylva“ de Vojeu „ 1.—	5 „ „

A apărut de Dr. Augustin Bunea canonic metrop. i. Metropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa schiță biografică, Blaj 1890, broșură de 41 pag. 20 fil. + 10 fil. porto postal.

2. Cestiuni din dreptul și istoria bisericii românești unite, Blaj 1893. Partea I. 269 pag. 8° scrisă de Dr. Alexandru Grama, costă 1 cor. 40 fileri. Partea II. 400 pag. 8° scrisă de Dr. Augustin Bunea, costă 2 cor.

3. Episcopul Ioan Inocențiu Micu-Klein, (1728—1751) Blaj 8° mare, 422+XVI pag. Costă 4 cor., (pentru România 5 lei).

4. Istoria scurtă a bisericii rom. unite cu Roma, în Schematismul arhidiecesei de A.-Iulia și Făgăraș pe a 1900, costă 8 cor.

5. Statistica Românilor din Transilvania în anul 1750 făcută de vicarul episcopesc Petru Aron, Sibiu 1901, costă 1 cor., + 10 fil., porto postal.

6. Vechile episcopii românești: a Vadului, Geagiului, Silvașului și Belgradului, Blaj 1903 8° 162 pag. Prețul 2 sor., 50 fil., (pentru România 3 lei).

7. Episcopii P. P. Aron și Dionisiu Novacovic, sau istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 fileri (pentru România 5 lei).

8. Discursuri, Autonomia bisericească, Diverse. Prețul 5 cor., (pentru România 6 lei).

Aceste cărți să pot procura dela tipografia semin. din Blaj (Balázsfalva) ori dela autorul spedându-se banii înainte, — ori contra rambursă.

A apărut și se află de vânzare la institutul tipografic, „Minerva“ din București următoarele broșuri:

Dureri innabușite de M. Sadoveanu 2 cor. Șoimii de M. Sadoveanu 1.50 cor.

Redactor responsabil: Sever Boen.
 Editor-proprietar: George Nichin.

INSERTIUNI și RECLAME.

Prima fabrică aradană de stindarde.

Brunner Béla,
 Arad

Piața Libertății Nr. 20. Colțul străzii Forray.
 (Palatul contelui Nádasdy.

Confecționează stindarde electorale și pene în cel mai scurt timp posibil și pe lângă cele mai ieftine prețuri.

491 Adresa telegrafică: Brunner Béla, Arad.

Prima fabrică aradană de stindarde.

O cală cu praxă de 7 ani în branșele de specerai, ferărie și Testile posedă limbile: Germană, Română și Maghiară, și caută un post la o casă onestă, ce-i interesează să se adreseze la Red. acestei foi.

Igaz Sándor

ciasnornicar și giuvaergiu.

— A R A D, Piața Libertății —
 lângă edificiul teatrului vechiu.
 Aur și argint călcat cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

CIOBAN și NADRA

măestru zidar diplomat.

A R A D, Deák Ferencz-utcza 34 sz.
 Avem onoare a aduce la cunoștința p. t. public ziditor, că sub firma de mai sus am deschis

un birou de zidire

Primim tot felul de lucrări de zidit și anume: zidiri noi, transformări de zidiri vechi, construirea de frontispicii cu materie ori fără materie atât în loc cât și în provincie, pentru garanță de 3 ani.

Primim construirea de planuri, faceri de bunget pentru prețuri foarte ieftine.

299 Cu toată stima:
 CIOBAN și NADRA.

Am onoare a aduce la binevoitoarea cunoștință a p. t. public, că dela 1 Dec. a. c., toate mărfurile se vor vinde pentru un preț general, și în fiecare cas acord rabat separat. Cu deosebită stimă: 441

NADLER LAJOS

— Magazin de trusouri pentru bărbați și dame. —
 ARAD, Piața Andrassy Nr. 16.
 Telefon 651.

Prima fabrică aradană de stindarde.

În decurs de 4 oare confecționează stindarde cu inscripții ce nu se șterg, pentru cele mai favorabile prețuri.

Reich El.

Prima fabrică aradană de stindarde.
 Edificiul teatrului. 487

Adresa telegrafică: Reich El. Arad.

Krausz Paulin

Biblioteca de imprumutat, și librărie
 (Strada Aczél Péter)

Edificiul teatrului

Am onoare a atrage atențiunea onoratului public

asupra obiectelor de
CRĂCIUN ȘI ANUL-NOU.

Aici să găsească obiecte surprinzător de acomodată pentru

CADOURI

de Anul-Nou și Crăciun pe seama copiilor și a persoanelor mari corespunzător tuturor gusturilor și prețurilor.

Cărți ilustrate de anul nou și cărți de felicitare, numai direct alese, se vând și în angro.

Hârtii de epistoale de lucș în de Szepesi de peste mare și alte calități frumoase.

Bas-reliefuli frumoase în aramă, în cadre secesioase

Albumuri pentru cărți ilustrate cu prețuri dela o coroană în sus. Albumuri dela 1 coroană în sus.

Cărți cu ilustrațiuni în diferite forme, cu prețuri de jumătate, tablouri sfinte, pictură de geam, cele mai alese modele de pictură artistică. Requisite de bioururi. Cărți comerciale.

Biblioteca de imprumutat

1000,000 volume
 în limba maghiară, germană
 franceză și engleză

SE PLĂTEȘTE NUMAI 1 COROANĂ LUNAR.

Cărți nouă! Cărți nouă!

Comandele din provincie se satisfac cu întoarcerea poștei.

Cu deosebită stimă

Krausz Paulin.

Prea stimat Public!

Îmi permit a Vă atrage binevoitoarea atenție asupra

localului meu de delicatessă

ce se va deschide la 10 Ianuar, unde-m voi valida bogatele experiențe câștigate cu șef de culină în Budapesta, Viena, Belgrad etc.

Locul meu, va fi provăzut cu delicatessuri indigene și din străinătate precum și cu mâncări reci proprii, de toate soiurile.

În alt apartament al locului este culina caldă, de unde la comandă transportez cele mai fine mâncări și a locuință.

Tot felul de Dejeunert, Dineuri, Jour, Soirée, Bonfiet și alte comande execut prompt și cu eleganță.

Deiszler József

Comersant de delicatessuri, elevul bucătarului de dinioară alui Pohl Károly.

Arad, Piața Libertății Nr. 20.

(Palatul Nádasdy)

Primul

și singurul institut de specialitate p. spălarea și curățirea rufelor

306 al lui

Bettelheim K.

ARAD, Aulich Lajos-u. 2.

Nr. Telefonului 184.

in Beraria orașaneasca

(EDIFICIUL TEATRULUI)

Împând dela anul nou se va găsi în permanență

„Bere regală“

ricățiunea prim-îi betării pe acți ungară din diebruch, zilnic se dă cep la butoi presapăt

un pocal 20 fil.
o halbă 30 fil.

cătărie escelentă ungrească, gustare, prânz și cină măsurit bogat. — Vinuri bune de deal. — Serviciu prompt.

Imi dau toate stințele, ca onoratu. public restaurant men prin asigurarea că va fi vit prompt și cu mănăări bun.

Cu deosebită stimă

Kánya Géza,

restaurator.

DARURI DE CRĂCIUN ȘI DE ANUL NOU!!!

Urmașul lui Hajek Antal

Prăvălie de lămpi sticlărie și porcelanarie

474 Curte de sticla

ARAD, STRADA FORAY NR. 7.

Am onoarea să stăgă deținerea onoratuî public asupra mărfurilor *sosite decurând*

Carl prin efuătată și fiind practice sunt potrivite ca

DARURI DE CRĂCIUN ȘI DE ANUL NOU

Solicitând protecția și atenția onoratalui public asupra vitrinii răvăn.

Cu deosebită stimă

URMAȘUL LUI HAJEK ANTAL.

PREȚURI SENSATIONALE DE EFTINE!!!

Nrul telefonului 247.

Tigle

Cărămizii

mai departe țigle pentru poduri de case 4 cm. de groase, țigle pentru fântâni, țigle pentru traverse, și ori-ce alte țigle necesare la zidiri se fabrică în cantitate mare la stabilimentele fabricii de țigle și cărămizi dela Mreșalaca. — Proprietar al firmei

Pollák Sándor

— ARAD, BIROUL CENTRAL. — 293

ARAD, Hălter Nr. 1. Telef. 206 și 255

Condițiuni favorabile de plătit, prețuri echitabile.

AVIZ.

Am onoare a încunoștiința p. t. public alegător respective presițiile partidelor electorale, precum și pe candidații de deputați dietali, că precum în trecut, așa și cu privilegiul acesta

mă ocup en gros cu confecționarea de stindarde și alte embleme electorale.

Arad, 1905 Ianuar. 489

Cu distincă stimă

Maresch Gyula.

Daruri de anul nou,

481

CALINDAR PE ANUL 1905.

HĂRTIE DE EPISTOALE, CUVERTE DE SCRIS, TOT FELUL DE HĂRTIE, UNELTE DE ȘCOALĂ, CĂRȚI POSTALE ILUSTRATE, MARE ASORTIMENT ȘI PREȚURI MODESTE

LA FRÄTTLROTH IN ARAD

VIS-A-VIS DE STATUA STA.-TREIME

Magazin principal a țigaretelor Bardou JOB.

CREMA MARGARETA

a lui

FÖLDES

este un mijloc lipsit de grăsime, înofensivă cu efect grabnic și sigur, care face să dispară alunițele, petele de ficat, roșăța de pe nas și de pe mână. Mijloc mai bun pentru obrăji și mână aspre nu există.

• • • Efect instantaneu. • • •

Pretul 1 cor.

443

Preparată de

FÖLDES KELEMEN

Farmacist în Arad.

Nr. Telefonului 111.

HEGEDŪS JÓZSEF

ciasornicar ARAD. juvaelier

— Piața Boros Béni și colțul străzii Nádor. —

Chronomètre Alpina

Cel mai
ESCELENT
ciasornic

al veacului.

Union
Horlogère
BIENNE - GENÈVE.

Cadouri de Crăciun și Anul nou.

Prețurile cele mai ieftine.

Numai pe scurtă vreme!

Cadouri de Crăciun și anul nou.

KRIEGLER A.

CIASORNICAR CHROMOMETRU CHEVALIER.

Arad, Piața Andrassy 18.

Casa Lăcs lângă prăvălia de delicatouri „Záray.”
Recomandă cu căldură magazinul bogat asortat
cu ciasornice și giuvaere moderne. Mare asortiment
în argintării 13 carate pentru donuri de nunta.

Se primesc tot felul de aparaturi de ciasornice și giuvaere.

Comandele din provincie se săvârșesc prompt.

Rugând binevoitorul concurs

471

KRIEGLER A.

ciasornicar și juvaeriu.

Atențiune la firmă!

S'a deschis

Bazarul de pe piața Libertății

unde se vînd pentru prețurile cele mai culante tot felul de obiecte pentru

cadouri de crăciun și anul nou

precum: ciorapi, tricouri, jucării, obiecte pentru fumat,
săpunuri parfumate, ciorapi pentru bărbați, dame și
copii, gîmăntane de școală și piață, mășca și batiște
alte multe lucruri alese pe care nu le înșirăm aici.

Cu deosebită stimă: 456

Rosemberg József

BAZARUL CEL MAI IEFTIN!

Ioan Floruț

Deposit de colonjale din Italia și Triest

Tot felul de poame din patrie și sudice, specialitate
în zaharicale și în lămâii, portocale și maroane cari sosesc
zilnic proaspete.

Maroane de Tirol, vânzare în mare și mic de maroane
de Neapole și Roma.

ARAD, Piața Boros-Béni Nr 9.

(Lângă edificiul reuniunii economice)

Telefon în oraș și provincie 126.

Fondată 1883.

Oferte de Crăciun!

BLOCH H.

Librărie, tipografie și magazin aliate pentru fotografat

Arad, Piața Andrassy nr. 18.

Tipografie

arangiata cu gaz aerian,

în care se săvârșesc

tot felul de

tipărituri

dela cele mai mari

până la cele mai mici

IN RAPORT CU EPOCA.

Prețuri de
concurrentă

Liferantul primelor birouri și oficii
Hârtie de epistoale, de birouri
și arte.

Hârtie de epistoale de lux

Cărți de comerț

Articole de multiplicat și de copiat.

Requisite pentru mașine de scris.

Toate comenzile să îndeplinesc la moment

Comandele cărților de vizită și alte tipărituri
e de recomandat să se facă la timp, ca să se
săvârșască cu îngrijire.

Mare magazin
de

ARTICOLE
DE FOTOGRAFAT

și mașinari

Introducerea și instruirea
grătuită.

Prețuri de fabrică

după prețurile curente din țară și din străinătate

Lista prețurilor curente cu
ilustrație se trimite grătuit
la cerere

Din toate mare
asortiment